

SZÁM

k. ú.

Mell.

d. b.

k. ú.

ERZSÉBETVÁROSI HÍRLAP

Társadalmi, közművelődési, közigazgatási és közgazdasági hetilap.

Előfizetési árak: Egészévre 6 K, félévre 3 K, negyedévre 1 K 50 f., egyes szám 12 f. Hivatalos hirdetések díja: 100 szó után 4 K, minden megkezdett további 100 szó után 1 K 50 f. Nyilttéri közlemények soronként 30 f. Egyéb hirdetések díjai a kiadóhivatalban tudhatók meg.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő: M. Lengyel József.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőség címére küldendők. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Névtelenül beküldött cikkeket lapunkban nem közölhetünk.

Az iparos pálya.

Irta: Kolumbán Ágoston.
(Vége.)

Lássuk ezek után „Az iparostanulók munkaviszonya” című fejezete azon szakaszait, melyek a fenn elmondottak elérhetése céljából, úgy az érdekelt tanoncokat, mint a mestereket és a tanonciskolát kiválóan érdeklik.

A képesítéshez kötött ipar elsajátítása ezután is úgy történik, mint eddig, amennyiben iparos vagy kereskedő tanulót minden fedhetlen életű önálló iparos vagy kereskedő alkalmazhat. Azonban az olyan iparos-kereskedő, ki büntettért, vétségért büntetést állott ki 3 évig; akit az iparhatóság a tanulótartás jogától megfoszt, vagy aki lépesítés hiánya miatt ezen jogot törvény szerint nem gyakorolhatja, — tanulót nem tarthat.

A tanulók számára nézve tudnunk kell, hogy az olyan iparos-kereskedő, ki állandóan segéd nélkül, vagy legfeljebb két segéddel dolgozik, kettőnél több tanulót, négy segédig 3 s azon túl az állandóan alkalmazott segédek számának felénél több tanulót nem tarthat. Igen helyes intézkedése a törvénytervezetnek, hogy nőtlen vagy törvényes feleségével együtt nem élő munkaadó, kiskorú női tanulót házhoz nem fogadhat.

Aki iparos-kereskedő tanuló akar lenni, annak előbb a 12 évet be kell

töltenie és az elemi iskola VI-ik, de legalább IV-ik osztályát sikerrel elvégeznie, min a tanszerződés megkötése alkalmával hiteles iskolai bizonyítvánnyal kell igazolnia. Amennyiben ilyennel nem rendelkeznék, az iparhatóság előtt vizsgálatot tartozik tenni és igazolni, hogy legalább a IV-ik elemi osztályban megkivánt képzettség birtokában van. Mondanunk sem kell, hogy ez intézkedés van hivatva megszüntetni azon visszás állapotot, mely szerint eddig oly sok analfabeta került az iparműhelyekbe. Ezután tehát a semmi képzettséggel nem bíró inas jelölteket egyszerűen vissza lehet küldeni az elmi iskolába, hogy tanuljanak meg legalább írni-, olvasni, számolni s csak azután lépjenek az iparos pályára.

Iparos-kereskedő tanulót ezután az iparhatóság előtt kötött írásbeli szerződéssel lehet alkalmazni. Ezen tanszerződés pontjait a törvénytervezet részletesen ismerteti, mely pontok közt ott látjuk a tanuló iskolai képzettségének kimutatását, a napi munkaidő tartamát és a kölcsönös kötelezettségeket. Az ily módon kiállított szerződés nélkül alkalmazott tanuló szolgálata, a felszabadulásnál tekintetbe nem jön, miért feltétlenül szükséges, hogy mihelyt valaki tanulónak állott, azonnal szerződést kössön. A tanuló két évnél rövidebb és négy évnél hosszabb, illetve oly tanulóknál, kik valamely középiskola

négy osztályát sikerrel elvégezték, egy évnél rövidebb és három évnél hosszabb nem lehet. Amint látjuk, 5—6 évre ezután nem lehet tanulót szerződtetni. A szerződés kiállításánál arra a figyelemmel kell lenni, hogy a tanviszony megszűnése a tanonciskola utolsó évfolyamának elvégzése után való időre essék, mert jövőre nem szabadulhat fel a tanonc addig, míg az iparos, illetőleg ahol van szervezve, a kereskedőtanonciskola harmadik osztályáról legalább elégséges bizonyítványt nem tud szerezni. A törvénytervezet ezen intézkedését úgy a mesterek, mint a tanoncok figyelmébe ajánljuk annál is inkább, mivel a tervezet törvénné válása után nem lehet az előkészítő első vagy második osztályból felszabadulni, hanem csak a harmadik osztály sikeres elvégzése után. Tehát a mesterség elsajátítása mellett kiváló gondot fordít a leendő törvény arra is, hogy a jövő iparos nemzedék, az általános műveltség és társadalmi érintkezés, valamint az elméleti szakismeretek alapvonalainak megszerzése után lépjen ki az életbe.

Igen szép és a haladó kor követelményeinek figyelembe vételével sorolja fel a törvénytervezet a munkaadó kötelelességeit, melyeket szükségesnek tartunk egész terjedelmükben ide iktatni. A munkaadó köteles:

1. a tanulót iparának gyakorlati ismereteiben kellő módon kiképezni, vagy

TÁRCA.

Fátyolképek.

Irta: Eperjesi Ferenc.

A kora tavasszal egy közép kora, egyszerű, de nagyon izlésesen öltözött asszony látogatott meg egy jó képű fiucskát vezetve a karján.

N. N. urat keresem, — mondá. Én vagyok a micsodás, — felelém. Bocsnat! Nem tudtam, hogy ön is szeret kertészkedni. Nagyon szeretem, — volt reá a felelet. Miután kis fiára nézve megkapta a kellő felvilágosítást, bőbeszédűséggel mondá: én magam is nagyon szeretek kertészkedni, mert a növények ápolása a leg-hálásabb foglalkozás a világon. Oly örömet ad, melynek nincs keserű utóíze, nincs utána Katzenjammer és naponkint újabb-újabb képet tár elénk. Változatosságot, szórakozást nyújtva, kedvessé teszi az otthont, elvonja figyelmünket minden felesleges kíváncsiságotól, ember-szólástól . . . és . . .

— És még hasznat is hajt, fejezém be kissé restelkedve.

De az én vendégemet úgy látszott nem untatta az én tanításnak iramodott társalgásom, mert kipirult arccal, ragyogó szemmel kiáltott fel: Óh, de örülök, ha másnál is látom, hogy szereti a kertészkedést, hiszen én is éppen olyan nagyon szeretem!

De nekem van még egy másik kedvenc foglalkozásom is: a majorság tenyésztés, van minden féle különös faju liba, ruca, tyuk, pulyka majorságom. De azt tapasztaltam, hogy a magyar fajtákat sem kell mellőzni ezek mellett. Ha ön szeret ezzel is foglalkozni, szívesen küldök néhány tojást minden fajból. Köszönöm asszonyom, hivatásom szűken méri számomra a szabad időt s majorság tenyésztésre helyem sincs s az sincs, mit adjak enniök, a piacról venni meg drága koszt lenne — viszonzám én.

Van nekem — mondá vendégem szerényen, de mégis egy nemével a büszkeségnek. Én falun lakom, nagy kertem és udvarom van. A kert és majorságból nyolc-kilenc száz forint

tiszta hasznat beveszek évenként . . . Magam s gyermekeim ruházatának beszerzésével soha sem terhelem férjemet s néha még adó és cseléd fizetéssel is kisegitem őt. Az igaz, hogy fiaim ruháját tiz s leányaimét tizenkét éves kurukig — sok más teendőm mellett is — én készítem.

Asszonyom! Kegyed az én eszményképem megtestesülése, — kiálték fel egészen önkénytelenül. Ilyennek képzelem én a magyar nőt! Szavaiból látom, hogy sokat olvas s a mit olvas, azt tudja is. Ruhájának selyme, bársonya — amióta tudom, hogy saját munkásságával szerezte meg azokat — kétszerte szebb előttem, mint az előbb, pedig meglepett elegáns megjelenésével. És gyermekeimét is! — mondá kedves mosolyával . . .

És e szavakra a rég elmúlt idők emlékei elevenültek meg előttem, mintegy áttetsző fátyolon keresztül . . .

Előttem állt a magas zindely fedelű ház, melynek két tágas szobáját a konyha s ennek a végében levő kamra osztotta kétfelé. Széles

erre rendelt szakképzett helyetese által kiképeztetni, a munkaadó a tanulót csak szakmunkára alkalmazhatja, az iparüzlettel kapcsolatos más munkára csak annyiban, amennyiben az a tanulónak az iparban való kellő gyakorlati kiképezését nem akadályozza;

2. a tanuló egészségére ügyelni és kerülni mindazt, ami testi fejlődését hátráltatná; e célból a munkaadó a tanulót csak oly munkára alkalmazhatja, mely testi erejének és alkotásának megfelel;

3. a kiskorú tanulót rendre szoktatni, erkölcsileg üdvös irányban nevelni, vallássosságra, hazafiasságra tanítani és a tanulóra testileg vagy erkölcsileg hátrányos befolyásokat elhárítani;

4. a tanuló bántalmazásától tartózkodni és őt az alkalmazottak vagy a házbéliek bántalmazásától megvédeni;

5. ha a tanulót (szerződés szerint) lakással és étkezéssel is ellátja, egészséges lakó- és hálóhelyiségről és megfelelő ételmezésről gondoskodni;

6. a tanulónak vallása ünepnapjain az isnitisztelet látogatására időt engedni és őt erre rászorítani;

7. megbetegedésről, a munkában való mulasztásairól, vagy a munkából való kilépéséről, elkövetett súlyos hibáiról vagy vétkes hajlamairól a törvényes képviselőt (szülő vagy gyám) értesíteni.

Midőn e törvénytervezet ily humánus elbánásban részesíti a tanulót, önként közetkezik, hogy annak is teljes erejével kell oda törekednie, hogy a mesterséget lehető rövid idő alatt elsajátítsa, tanító mestere vagy megbízottjának engedelmessédjék, a kötelező iskolai órákat pontosan látogassa, a műhelyi, illetve az üzleti rendhez, valamint az iskolai tanítás rendjéhez pontosan alkalmazkodjék, a műhelyben ítt-ott szokásos félrevezetéseknek ne üljön fel, a rossz társaságot kerülje, józan, becsületes és erkölcsi tekintetben kifogástalan életet éljen, mert

ezáltal önmagának szerez értékes kincset s egyben munkásságával mestere iránt is lerózza a köteles hálát. Csak a szorgalmas, szófogadó, engedelmes és munkás tanulóból válik jó segéd, majd mester; ezt jegyezze meg minden tanonc, mikor a műhely, illetve az üzlet küszöbét átlépi.

A tanonciskolába járás kötelező és a mulasztásokért, ha a tanuló a munkaadónál lakik, a mester, ha pedig nem, akkor a törvényes (szülő v. gyám) felelős. Az iparos vagy kereskedő tanuló a tanonciskola azon osztályába vétetik fel, mely előképzettségének megfelel. A középiskola IV-ik osztályát sikeresen végzett tanuló a tervezet szerint nem köteles tanonciskolába járni, azonban az üzleti levelezés könnyvvitel elsajátítása, valamint a rajznak szakirányban való gyakorlása végett, ajánlatos az ilyen tanulóknak is legalább egy évig a tanonciskola utolsó évfolyamát látogatni.

Igen helyes intézkedése a törvénytervezetnek egyebek közt az is, hogy kisebb helységekben, hol a tanoncok létszáma nem éri el az ötvenet, a tanoncokat az elemi iskola továbbképző osztályainak (ismétlő iskola) látogatására kötelezi: nagyobb helységekben pedig, hol szakiskolák vannak, megengedi, hogy a megfelelő szakban alkalmazott tanulók ez iskolákat látogassák.

A munkaadó 14 napi felmondás mellett felbonthatja a tanviszonyt, ha az iparos-kereskedő tanuló a szerződésben megállapított kötelességeinek teljesítését következetesen megtagadja és a munkaadót megillető jogos fegyelmi eszközök alkalmazása eredménytelen; ha a tanonciskola kötelező látogatását elmulasztja; ha erkölcsi magaviselete alapos kifogás alá esik; és ha a szerződésben kikötött tanítási díjakat a gondviselője (szülő vagy gyám) huzamosabb időn át nem fizeti.

A tanuló lejárt előtt 15 nappal, a munkaadó jelentést tesz az iparhatóság-

nál s igazolja a felszabadulandó tanoncnak a gyakorlati ismeretekben való előhaladását, kifogástalan erkölcsi magaviseletét; bemutatja a tanonciskola III-ik osztályáról szerzett bizonyítványát és kéri a segédi vizsgálat idejének kitűzését. Az iparhatóság ezen bejelentés kapcsán összeállítja a vizsgáló bizottságot, mely egy elnök, egy munkaadó és egy olyan alkalmazottból áll, ki az illető szakban mint segéd legalább egy évig dolgozott s kitűzi a vizsgálat idejét. Ha a tanuló ezen bizottság előtt sikeresen levizsgázik bizonyítványt kap s a segédek sorába lép.

Aki a segédi vizsgát szabályszerűen letette, gyakorlati ismereteinek kibővítése után egy újabb vizsgálatot, majd később megszerezheti a mesteri címet.

Az elmondottakból mindenki meggyőződhet arról, hogy az iparos-kereskedő pálya ezután már nem a gyenge tanulók menedékhelye, hanem választott pálya lesz, melyre épen úgy, mint bármely más pályára rátermettség, alapos gyakorlati képzettség és megfelelő intelligencia fog kelleni.

Ha ezen nagy gonddal és széles látókörrrel összeállított törvénytervezet törvénné válik — amiben nincs okunk kételkedni, — lesz a mi drága hazánknak egy olyan szakjában otthonos s emellett intelligens iparos osztálya, mely képes lesz magának jövőt teremteni és a magyar nemzet jólétét, boldogságát előmozdítani. Adja Isten, hogy ez a kialakulandó iparos osztály minden egyes hivatott tagja önérettel, hazafias lelkesedéssel mondhasa a költővel:

„Van nekem nemes levelem.
Tisztességes mesterségem.
Nemes levél a mesterség,
Üzlet a becsületesség.“

A hatósági mézárszékekről.

Az ország minden részében nagyon sok panasz merült fel a husárlás terén levő türehtetlen állapotok miatt. Ezek a panaszok jogosultak, mert midőn a

tornácát fenyőfa oszlopok képezték, melyeken a zsindegy földel pihent.

Elöttem állt a mesteri kézzel készített galambbugos kapu, közelében a sütőház, előtte egy oszlopra aggatva legalább is kilencvenkilenc különböző nagyságu mázos edény. Egy alkalommal ezek közé tévedt volt a parittyából egy kő s egy párt összezuzott közülük (ezt a tikot ez ideig a keblemen őriztem, nem mondtam meg, hogy én törtem el s így Máris, a szolgáló, szenvedett ártatlanul az eltörött edényekért.) A tágas udvar hátsó végén a deréknyi vastagságu, faragott fából készült, magas, szalmával fedett csűr állott, melynek köze akkora volt, hogy legalább is 40 pár táncos négyest járhatott volna benne kényelmesen, a két odra meg akkora, hogy ezer kalangya gabona jól elfért benne. Ennek a csürnek tetejére jött minden nap alkonyatkor egy párját vesztett árva golya aludni. Hogy miért választotta ezt éjjeli pihenőül, (a környéken golyák nem tanyáztak, csak legalább is 40—50 kilométernyire) azt ma sem tudom, talán azért, mert udvarunk mindig csendes volt,

csak a rucák hápogása, a libák gágogása zavarta meg a csendet

Egy alkalommal a vadszőlővel befuttatott tornác előtt levő hatalmas koronájú eperfa alatt levő padon ülve, Jósikának: „Csehek Magyarországon“ című regényét olvastam nagy áhitattal, melyet a plébános urtól kaptam. Jöjj velem, szólalt meg anyám, elég már az olvasásból. A hőség elmúlt, menjünk a kertbe dolgozni; hívjad Márist is, a kamrában szítál. Megtettem. Azután én és anyám a sütőház mögötti majorság udvarra mentünk, Máris a „kicsi vékával“, árpát hozott utánunk, melyből anyám és én a mindenféle tyuk, ruca, liba, pulyka szárnyasoknak eleiséget szortunk. Máris egy kártya friss vizet is hozott s beletöltötte a földbe sülyesztett kerek kővályuba, hadd legyen, mit igyanak s nekapjanak „pipet.“ Az ép oly lármás, mint jó husban levő majorságot így kielégítve, elzártuk a kis udvar kapuját és lementünk a kertbe.

Még most is előttem a képe annak a kertnek, hosszukás négyszögletű lehetett, körülbelül másfél holdnyi, melynek kétharmada

gyümölcsös s a másik rész veteményes. Ez utóbbi egy közép és több kereszt uttal táblákra volt osztva; majdnem mindenik táblát keskeny virágágy szegélyezett, telve violákkal, folyton nyíló alacsony rózsákkal, majoránna, bazsalikom, borsika közé keverve, a színes virágok mintegy pázsitot képeztek. Itt pipőke, amott sarkantyú, balzsamina, meg ki tudná mind elszámolni!

Keskenyebb ut vezetett körül a kerítés mellett, de úgy, hogy a kerítésig végig futott vagy másfél ölnyi széles ágyás tele ültetve csemege kukoricával és az azokra felfutó vaj paszulylyal. Uborka is volt imitt-amott benne, ez is felkuszott a kukorica szárra s a levelek tövében nőttek a kis uborkák, lecsüngve onnan. A többi táblák ágyakra voltak osztva, szép rendben álltak ott a kelkáposzták, karalábék, murek, petrezselyem, retek, saláta, zöld borsó, fejteni való, cukorborsó hüvelyében és sok másféle. De minden oly dusan, oly zölden, dacára a száraz és forró időjárásnak.

A szolgáló és a kocsis kártyával s egyik kezükben még locsolóval is egyre hordták a

fogyasztó közönség más élelmi szerek drágaságának terhe alatt nyög, jogában van azt megkövetelni, — hogy tekintettel a marha árának rohamos (80%) csökkenésére — a húst a viszonyoknak megfelelő árban kapja. A mészáros urak nem törődnek a marha árának csökkenésével s annál kevésbé a fogyasztó közönség érdekeivel, felhasználják a kedvező alkalmat s hivatkozással a „tisztos polgári haszonra“ a legtöbb helyen s így nálunk is a husárának leszállításáról tudni sem akarnak. Sok helyen a városi hatóság erélyesen fellépett s követelte a husárának a viszonyokhoz mérten való leszállítását. Ahol nem használt az erélyes fellépés, pár nap múlva jelentkezett a hatóság intézkedése, egy „hatósági mészárszék“ felállításával s egyúttal kötelezte tisztviselőit, hogy husszükségeiteket a város mészárszékéből szerezzék be. A hatósági intézkedésnek üdvös voltát hamar átértették azok, akiket sok nyomoruság gondja nyom s ma már az ilyen városi mészárszék a legvirágzóbb üzletek. A mint az összegyűjtött adatok igazolják, a hatósági mészárszékben a húst 36%-al olcsóbban mérik, mint a mészárosok. A vevő közönség naponként nagy összeget takarít meg s a város is a „tisztos polgári haszonból“ tekintélyes jövedelemhez jut s még nagy erkölcsi tőkét is szerez magának. Amely városokban csak panaszkodnak és jajveszékkelnek, de nem tesznek semmit a husárak drágasága ellen, ott hiába várják a mészárosok humánus akaratát.

Igy van nálunk is, panaszkodunk, de nem teszünk semmit.

Amint halljuk, a „Muruluj“, kereskedelmileg bejegyzett cég egy nagyobb szerű mészárszék nyitásával kezdi meg az őszön a működését. Örömei fogadjuk e hírt, de addig is kérjük a városi hatóságot: sziveskedjék követni a más városok példáját, szerezzen be más városoktól hiteles adatokat a husárára

nézve s annak alapján követelje sürgősen a helyi mészárosuraktól a husárának a viszonyokhoz mérten való leszállítását s ha ez nem használ, nyuljon erélyesebb intézkedéshez, hisz a városi hatóságnak sok olyan eszköz van a kezében, a melylyel tud hatni a mészárosok csökönységére. S ezt méltán el is várja a közönség.

Mi részünkről nem hagyunk föl e kérdés feszegetésével addig, amíg a kívánt eredmény nem lesz meg.

Közérdek.

HIREK.

Személyi hír. Trajánovits János polgármester a napokban kezdte meg hat heti szabadságát. A városi tanács vezetését Pokorny Béla városi főjegyző vette át.

Áthelyezés. Amint sajnálattal értesültünk, a városi leányiskolát vezető „Irgalmas nővéreket“ áthelyezték más zárdába. Hogy ez miért történt, nem tudjuk. Amint értesültünk, az összes zárdák nővéreit kicserélték. Sajnáljuk a nővéreknek váratlan eltávozását, különösen a főnöknőt, aki már több idő óta a szülők meglegedésére vezette a reábizott iskolát. Legalább egy, a helyi viszonyokat ismerő nővért itt kellett volna hagyjanak addig, míg a jövő évi beiratások megtörténnek.

Bojkot a mészárosok ellen. Sopron város közönsége nem mindennapi bojkottra határozta el magát a város mészárosai ellen. Minthogy a mészárosok — habár az eddigihez képest féláron veszik a vágni való marhát — nem akarták a hus árát leszállítani, ezért a fogyasztó közönség körében nagy elkeseredés tört ki: elhatározták, hogy szárnyas felét és zöldséget fogyasztanak mindaddig, amíg a mészárosok le nem szállítják a hus árát a viszonyoknak megfelelőleg. — Zalaegerszeg, Cegléd s még több város polgármestere nem sokat alkudozott a mészárosokkal, adott nekik 24 órai gondolkodási időt s minthogy nem engedtek, felállították a hatósági mészárszéküket s ezt követik rendre az egyes városok. Ezen mészárszékben a legfinomabb hus kilója 88, a közepes 80 s a gyengébb 72 fillér. — Nagyszébenben a „Siebenbürgisch-Deutsches Tageblatt“ című lap felhívására összejött értekezleten hatszázötvennégy polgár kötelezte magát, hogy attól szerzi be husszükségletét, aki a viszonyoknak megfelelő árengedménybe adja a húst. —

Erre rögtön akadt jelentkező, a „Sag“ utcában Göbel Rudolf mészárszéke 80 fillérért ajánlott húst. — Medgyesen meg a husfogyasztási szövetkezet létesítésének hírére Hotye Jánosné „Kovács“ utcai mészáros üzlete ajánlatot tett, hogy elsőrendű marhahusnak kilóját 44 krajcárért, sertést 52 és borjut 36 krajcárért hajlandó mérni, ha tőle veszik a húst. Ha ezen a vonalon a husárak kutatásával tovább haladunk, nem messze, a „Székely“ földön a marha husnak kilóját 48 fillérért megkapjuk. — Ime ez is elég adat ahoz, hogy városunk hatósága is azonnal a cselekvés terére lépjen s polgári nyomasztó helyzetén segítsen!

Tartalékosok fegyvergyakorlata. A hadügyminiszter legújabbán elrendelte, hogy aratás idején az arató és mezei munkások nem hivatottak befegyvergyakorlatra. Amennyiben pedig a jelzett időben a békeleltetés kiegészítése végett a legénységre mégis szükség volna, úgy az arató és mezei munkások helyett más foglalkozásúak hivandók be. Aki tehát aratás idejére behívót kap, annak ajánlatos azonnal bejelenteni, hogy aratás idejére szabadságot igényel.

Uj huszkoronások. Alig pár hete adták ki a forgalomnak az új 20 koronásokat, máris hibát találtak rajta. Ez a nagy hiba pedig nem más, mint az, hogy a magyar szövegen Wien helyett Bécs van nyomtatva. Emiatt egészen újakat fognak készíteni.

Kolduló diákok. Utóbbi időben nagyon rákaptak a diákok a tanulmányutnak nevezett utazgatásra, amelyet legelőször minden fillér nélkül tesznek meg. De, mivel uton, pénznélkül boldogulni nem lehet, valósággal könyöradományokat gyűjtenek. Ez egyrészt az iskola tekintélyét rontja, másrészt időelött rászoktatja a fiatalságot a másébból való, könnyű megélésre. Ennek a káros hatásnak elejét veendő, egyik tankerületi főigazgató rendeletet adott ki, hogy az ifjuság önértetére hivatkozva, a koldulás természetével bíró pénznélküli utazgatástól tiltsák el a diákokat.

Vipera a vonaton. Egy utazó írja, hogy 13-án riadalom támadt a Budapest felől jövő 508. számú személyvonat egy harmadosztályú kocsijában. A kocsi erős zökkenése után az egyik pad alól egy kicsiny vipera ugrott elő s gyors forgásban a zsufolt utasok közé keveredett. Sikoltás és ijedelem tört ki s néhányan ki akartak a kocsiból ugrani. Végre aztán egy merész oláh paraszt legény nehéz posztókalapjával leborította a szintén megrémült kigyót és összetaposta fejét. Később a karja köré csavarta a mérges állatot s ott viselte az utasok dicséret-

vizet. Mi meg édes anyámmal locsoltunk nagy serényen. Először is az uborkát fiam és pedig nagyon gazdagon, mert lankadni kezd, mondá ő. Locsoltunk is erősen, mintegy versenyezve a két cseléddel, kik nem engedték a kádat kiürülni.

Ez így ment naplementéig, sőt később is . . . azaz mégsem, mert jött egy szolgáló, aki Terézi névre hallgatott.

A tisztartóné tekintetes asszony kéreti nagy asszonyomat, tessék neki kilenc garasért rétesbe való almát küldeni.

Anyám elővette az egyik fához támasztott szedőt és a hosszú ruddal felnyulva a borizü almáára, levette a legpirosabbakat és átvéve a kilenc garast, utnak bocsátotta a szolgálót.

A tekintetes asszony — a plébános urtól — kifejtő borsót, tejes kukoricát és vajpaszulyt kéret 50 krajcárra. Az is megkapta a magáét. De akkorra meg öt-hat cseléd várakozott.

Ejnye de furcsa ez a kert, egy szál gyom sincs benne! mondja egy szolgáló. Furcsa biz' a, mert fel is kelünk ám a nagy asszonyommal hajnalban, dicsekszik Máris és amíg gazduram-

nak be kell vinni a kávé, már jól ki dolgoztuk magunkat.

Tessék adni két pár csirkét rántani, meg tizenkét fő salátát, de nagyon szép legyen, azt izente a boltosnól az éfiasszony.

Miután már mindenki megkapta a magáét, — hát ez miféle furcsa fa? kérdezi tőlem Birike kisasszony, a szabó leánya.

— Az az édes anyám kedves fája, — feleltem reá, kapva az alkalmon, hogy magyarázhassak. Nézze, ezen a fán megvan a tél, tavasz, ősz és nyár. Nézze, itt azon az oldalon való három ágon, amerről a nap feljön: korai apró édes alma terem. Ez a tavasz. Itt a déli nap süti ezt az öt ágat, ezen borizü alma nő. Ez a nyár. Emitt, amerre a nap nyugszik, őszi csikos alma terem. Ez az ősz. Erre az oldalára meg soha sem süt a nap, ezen meg kemény husu, kerek alma terem, amely csak husvétra érik meg. Ez a tél.

Alkonyat után, dolgunkat végezve, fáradtan, de pompás étvággyal ültünk a fris fejésű bivaltejes kávé és paprikás csirkéből álló vacsorához.

Vacsora után édes anyám összeolvasta napi bevételét és ime három forint 65 krajcár volt az aznapi jövedelem, mivel szembe alig volt valami a kiadás. Ez így volt mindennap.

És csak ily módon esett meg, hogy házunknál jólét uralkodott, édes anyám sem kért — mint az én bájos vendégem — az urától ruházatra pénzt, hanem inkább ő segítette ki.

Elmult idők, előttem is csak oly távoli délibábnak tűnnek fel! De az édes anyám példájából örökölttem a növények szeretetét és ápolását; ha ezekért áldozatot hozunk, azzal hálálnak meg, hogyha az élet küzdelmei, bajai s fáradságai után, hozzájuk menekülünk, szivesen fogadnak, remek szép kelyheiket felénk tárva, Isten imáadására készítetnek, ki ily fölséges szépet alkot. És szívünk fájdalma enyhül, kedélyünk felvidul s lelkünk új erőt nyerve, újra kész és képes a munkára . . .

halmaza között. Senki sem tudja, hogyan került a kigyó a kocsiba, de valószínű, hogy valamelyik veszteglő állomáson férközött be az erdőből elszabadult állat.

A kivándorlás csökkenése. Az amerikai pénzügyi összeomlásokat követő ipari válság alaposan lehütötte a kivándorlási lázat és a kivándorlók számát is lényegesen csökkentette. A német kikötők legutóbbi statisztikai kimutatása szerint az év első negyedében Hamburgból 30.265, Brémából pedig 25.474 kivándorló vitorlázott át az újvilágba. Vagyis az idén összesen 196.674-gyel volt kevesebb a kivándorlók száma, mint a múlt esztendő megfelelő időszakában. Ez a csökkenése a német hajózási vállalatnak 25 és fél millió márkájába kerül.

A siker titka. Maradandó sikerre csak az számíthat, aki valóságos szükségletet elégít ki. A modern fehéremű tisztítása mint inkább bajosabbá vált, mert egyrészt a por és a városok kigőzölgései, a gyári füst és korom a tisztitalanítást folyvást növelték, míg a mind inkább szokásosabbá való finom gyapotszövet a vegyi fehérités és az erős dörzsölés által, mint az ósdi fagygyuszappannal való mosás szükségével, déttetett tönkre. És jött a „Schichtszappan“ feltalálása, épen jókor. E szappan majdnem minden erőmegfeszítés nélkül oldja szennyet és tisztítja a fehéreműt alaposan, anélkül, hogy annak szálait megtámadná. De oly sikert ér is el, a mely bárját ritkítja. A „Schicht szappanművek“ jelenleg a legnagyobbak az egész európai kontinensen.

A mosás akár a tánc,
Fáradtságba nem kerül,
Schicht szappant ha használsz,
Még szived is örül.

Schicht szarvasszappana
csodálatos, hathatós tisztítóerejét saját szerű előállításának és a legjobb nyersanyagok leggondosabb kiválasztásának köszöni.

Schicht szarvasszappana
kiméli a kezeket és a fehéreműt! Megtakarít fáradtságot és vesződséget kiméli ennél fogva az egészséget! Megtakarít pénzt, időt és munkát!
Tisztasága 30.000 koronával szavatoltatik.

Egy grammophon

lemezekkel jutányos áron eladó, bővebbet a „Herma“ könyvkötészetében.

SZÉKELY KÁROLY

kárpitos és kocsifényező

elvállal mindennemű e szakmába vágó munkálatokat egyszerű, valamint a legdiszesebb kivitelben úgy lakáson, mint házon kívül is legolcsóbb árak mellett. A munka-jóságáért jótállást vállalok.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

19-20

Székely Károly.

ALEXA JÓZSEF
varrógép, fonográf, és grammophon raktára.

Nagyérdemű közönség!

Ifjú hölgyek részére legalkalmasabb, legszebb, leghasznosabb ajándék a varrógép!

Raktáramban a legjobb és legújabb szerkezetek találhatók, melyek közül a legkiválóbbak,

kizárólagosan csak nálam kaphatók!

Gyermekeknek mindig nagy örömet szerez a fonográf vagy grammophon. Üzletemben nagy választékot adhatok a Nagyérdemű közönség elé, s beszélő, éneklő gépjaim mind kipróbált minőségűek, — és mégis meglepően olcsók, a legegyszerűbbek, mint a művészi alkotás, családi, koncert gépek.

Kiváló művésztől énekelte népies és műdarabokat, s kitűnő zenészek kompozícióit tartalmazó, fonográf hengereket, grammophon lapokat, nagy választékban tartok.

Tisztelettel kérem tehát a Nagyérdemű közönséget, méltóztassék felkeresni raktáromat varrógépeim, s beszélő és éneklő gépeim megtekintésére, meghallgatására.

14

Megkülönböztetett tisztelettel

Alexa József.

NÁDPATAK Gyógyfürdő

jód-, kénes sós-forrással megáldott fürdőhelye, pótolja: Lipik-, Hall- és Csiz-vizét, reuma, köszvény, ischiás bántalmaknál utolérhetetlen gyógyeredménynyel, női betegségek, vérszegénység és idegségnél kiváló gyógyhatással.

Idény: Május végétől szeptember elejéig.

Egy órai kocsí-út a pályaudvartól Nagyküüllővármegyében.

Erdők, árnyékos sétányok, modern lakások, zene, első osztályu ellátás, elő- és utóidénybe tetemes árengedmény a szobaárakból.

Vasúti állomása: Alsó-Szombatfalva, hol minden alkalommal kocsik kaphatók. Postahivatal: Nagy-Sink, mindennapi postaforgalommal.

Prospektust bérmentve küld és mindennemű felvilágosításokkal a legnagyobb készséggel szolgálunk a fürdőkezelőség.

40 17-20

39 4-5

Hölgyek

részére nélkülözhetetlen!

Legjobb szépítőszert a

Földes-féle **MARGIT-CRÉME.**

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (Mittesser és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdít és fiatalít. Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona. KIVÁLÓ TOILETT-CIKKEK: Margit-hőlgypor (3 színben) 1.20 kor., Margit-szappan 70 fill., Margit-fogpép 1 kor., Margit-areviz 1 kor.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerkereskedésben. Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN, gyógyszerész ARAD.

Főraktár Erzsébetvárosban:

HALMÁGYI TIBOR

gyógyszerésznél.

Páratlan és csodás hatása.

Övünk utánzatoktól.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu portland cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENTGYÁR

BRASSÓBAN.

20-52

Erzsébetvárosban kapható DRASER PÁL urnál.